

Lichen sclerosus

Hvad er Lichen sclerosus?

Hvad er årsagen til Lichen sclerosus?

Hvilke symptomer ses ved Lichen sclerosus?

Hvordan stiller man diagnosen?

Hvordan behandler man Lichen sclerosus?

Hvad er Lichen sclerosus?

Lichen sclerosus er en kronisk hudlidelse, der typisk viser sig ved hvidlige områder med meget tynd eller fortykket hud, der let sprækker og giver rifter. Derudover kløe, svie, smerter og ubehag, sammenvoksninger over klitoris, ved indre kønslæber og skedeindgangen, som kan give forsnævringer.

Lichen sclerosus forekommer oftest omkring kønsåbningen hos kvinder og – mindre almindeligt – det genitale område hos mænd. Undtagelsesvis kan tilstanden forekomme andre steder på kroppen. Lidelsen forårsager ofte problemer ved samleje.

De fleste tilfælde forekommer hos kvinder i og efter overgangsalderen, men tilstanden kan ses i alle aldre, selv hos børn.

Hvad er årsagen til Lichen sclerosus?

Årsagen er ukendt, men lidelsen skyldes sandsynligvis en nedsat immunrespons ligesom autoimmun sygdom er under mistanke.

I sjældne og ubehandlede tilfælde kan lidelsen udvikle sig til celleforandringer og cancer. Sygdommen har intet med sklerose at gøre.

Hvilket symptomer ses ved Lichen sclerosus?

Hos kvinder:

- Huden bliver hvidlig og bleg/perlemorsagtig eller rødlig, enten i pletter eller i hele vulvaområdet – undtagelsesvis andre steder, f.eks. i nakken.
- Huden kan blive cigaretpapir-agtig, dvs. tynd, hvid og rynket.
- Der ses pletter med fortykket hud og farveændringer fra hvid til grå.
- Indgangen til skeden kan blive smal på grund af forsnævringer og fordi de små kønslæber forsvinder.
- Nogle er uden symptomer og tilstanden opdages i forbindelse med rutinemæssig gynækologisk undersøgelse.
- Smerter under samleje. Undertiden strammer huden omkring vaginalåbningen så meget, at det kan være svært eller umuligt at have samleje og endda lade vandet.

Hos mænd:

- Hudændringer såsom hvide pletter og tynd og skrøbelig hud i det genitale område, specielt for huden.

Hvordan stiller man diagnosen?

Langvarige hudændringer og symptomer kan give anledning til mistanke om diagnosen Lichen sclerosus. Nogle gange fortolkes tilstanden fejlagtigt som en svampeinfektion, men der er ingen forbedring med svampedræbende behandling.

I tilfælde af usikkerhed om diagnosen vil gynækologen tage en vævsprøve (biopsi) for at udelukke andre diagnoser.

Hvordan behandler man Lichen sclerosus?

Lichen sclerosus er en kronisk hudlidelse, og målet med behandlingen er at langtidslindre tilstanden. Fordi Lichen sclerosus-hud er tynd, tør og pergamentlignende, er det fornuftigt med disse forholdsregler:

- Undgå overdreven tørring af huden efter vask eller badning
- Fedtcreme eller olie bør anvendes dagligt
- Undgå irriterende stoffer og allergener
- Brug bomulds- eller silkeundertøj og undgå stramt tøj med tæt pasform
- Seksuel afholdenhed kan være relevant i en periode, hvis sex forværrer generne, ikke mindst umiddelbart efter behandling.

Lægebehandling

- Behandles med binyrebark hormonsalve (Dermovat) dagligt op til 12 uger
- Derefter reduceres dosis ved langsom nedtrapning
- I tilfælde af ny opblussen kan dosis øges til 1-2 gange dagligt i et par uger.

Kirurgisk behandling

- Hos patienter med celleforandringer eller cancer, kræves kirurgisk behandling
- I tilfælde hvor indgangen til skeden er blevet for snæver, kan kirurgi også komme på tale.

Laserbehandling

En CO₂-fraktioneret laserbehandling, kendt som MonaLisa Touch, er en ny behandling, der kan give rigtig god effekt og forbedring hos patienter med Lichen sclerosus. Behandlingen er understøttet af mange udenlandske kliniske studier og artikler.

Behandlingen af Lichen sclerosus med MonaLisa Touch har været kendt i nogle år i udlandet, men er relativt ny i Danmark og tilbydes derfor off-label af Klinik MonaLisa. Det betyder at det er op til den enkelte – i samråd med gynækologen – at beslutte igangsætning af behandlingen.

Der anbefales 3 behandlinger med 4-6 ugers intervaller og genbehandling med 6-9 måneders mellemrum. Behandlingen er underlagt egenbetaling.

Læs mere

Du kan læse mere på sundhed.dk (søg på Lichen sclerosus), på Lichen Sclerosus Foreningens hjemmeside lichensclerosus.dk og på siden klinikmonalisa.dk/lichen-sclerosus.

Der findes i øvrigt en (lukket) patientforening for Lichen sclerosus patienter.

Klinik MonaLisa efterprøver de internationale erfaringer med MonaLisa Touch behandlingen på Lichen sclerosus på tre af vores klinikker i henholdsvis Køge, København og Silkeborg:

København

Speciallæge

Lisbeth Bach Elving

Lygten 2C, 4. sal

2400 København NV

Telefon: 5360 6662

Køge

Speciallæge

Stine Fürst

Slotsgade 9, Vallø

4600 Køge

Telefon: 5362 6662

Silkeborg

Speciallæge

Jeannette Bing

Papirfabrikken 36 D

8600 Silkeborg

Telefon: 5364 6662

KlinikMonaLisa

klinikmonalisa.dk

kontakt@klinikmonalisa.dk